

Propunerile Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova la politica fiscală și vamală pentru anul 2023

Nr. d/o	Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor care se propun spre modificare	Conținutul propunerii (recomandării)	Argumentarea propunerii (recomandării)
1.	Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997		
1.1.	<p align="center">Articolul 15. Cotele de impozit</p> <p>Suma totală a impozitului pe venit se determină:</p> <p>a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;</p> <p>b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil;</p> <p>c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil;</p> <p>d) pentru agenții economici al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.</p>	<p>Propunem o literă nouă, cu următorul conținut:</p> <p>a¹⁾ pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoane care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății, venitul anual al cărora depășește suma de 1 200 000 de lei – în mărime de 20% din venitul anual impozabil;</p>	<p>Este necesar de menționat că doar în perioada anului 2020, au fost identificate 2962 de persoane cu venituri de peste 1 milion de lei fiecare.</p> <p>În acest sens, respectiva propunere va contribui la asigurarea unei echități sociale, precum și la majorarea veniturilor bugetului de stat, urmare a introducerii unei noi grile de impozitare.</p>
1.2.	<p>Articolul 15². Desemnarea procentuală</p> <p>.....</p> <p>(3) Beneficiarii desemnării procentuale sînt:</p> <p>a) asociațiile obștești, fundațiile și instituțiile private înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități de utilitate publică în conformitate cu Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an pînă la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare;</p> <p>b) cultele religioase și părțile componente ale acestora înregistrate în Republica Moldova care desfășoară</p>	<p>La art. 15², alin. (3), propunem să fie adăugată litera c) cu următorul conținut:</p> <p>„c) organizațiile sindicale și organizațiile patronale”</p>	<p>Scopul propunerii este de a asigura dreptul organizațiilor sindicale și organizațiilor patronale de a beneficia de mecanismul desemnării procentuale.</p>

	<p>activități sociale, morale, culturale sau de caritate, cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an pînă la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare.</p> <p>.....</p>		
1.3.	<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator Facilitățile impozabile acordate de angajator includ:</p> <p>a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea lucrătorului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;</p> <p>.....</p>	<p>Propunem la art. 19 lit. a), după cuvântul „angajatului” completarea cu textul „și a plăților în favoarea angajatului pentru recuperarea cheltuielilor suportate de acesta în desfășurarea muncii la domiciliu și muncii la distanță”, în continuare după text.</p>	<p>Scopul propunerii date este de a scuti de plata impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a plăților efectuate de angajator în favoarea salariatului pentru acoperirea cheltuielilor suportate de ultimul în desfășurarea muncii la domiciliu și muncii la distanță (energie electrică, internet, rechizite de birou, uzura echipamentelor angajaților, altor cheltuieli suportate în scopul desfășurării muncii la domiciliu și la distanță), precum și a permite deducerea acestora.</p>
1.4.	<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p> <p>În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit:</p> <p>.....</p> <p>r) ajutorul material obținut de persoanele fizice din fondurile de rezervă ale Guvernului, ale autorităților administrației publice locale, din mijloacele Fondului de susținere socială a populației, precum și din mijloacele sindicatelor, în conformitate cu regulamentele care prevăd acordarea unui astfel de ajutor. În cazul ajutorului material acordat din mijloacele sindicatelor, limita neimpozabilă constituie un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afinilor de gradul I ai acestuia;</p> <p>.....</p>	<p>Propunem completarea și modificarea art. 20 din Codul fiscal:</p> <p>- completarea cu litera g) cu următorul conținut: ”g) indemnizația de eliberare achitată în conformitate cu prevederile art.186 din Codul muncii”</p> <p>- la lit. r), excluderea sintagmei „ , limita neimpozabilă constituie un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afinilor de gradul I ai acestuia;”</p> <p>- completarea cu litera z²⁰) cu următorul conținut: „z²⁰) ajutorul material, în expresie bănească sau naturală, acordat pe parcursul anului de către angajator angajatului sau fostului angajat la locul de muncă de bază în alte cazuri decât în cele specificate la lit. r) al art. 20 din Codul fiscal, a cărui mărime nu depășește un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern”</p>	<p>Argumentarea propunerilor de modificare reiese din faptul că:</p> <p>- Indemnizațiile de concediere nu constituie venituri salariale, acestea sunt garanții oferite salariatului și sunt doar o despăgubire pentru un prejudiciu, pentru o pagubă suferită ca urmare a pierderii sursei de existență/întreținere în cazul încetării contractului de muncă. Ca alternativă, în cazul neacceptării propunerii înaintate, considerăm oportun de a examina posibilitatea introducerii calculării contribuțiilor de asigurări sociale de stat aferente indemnizației de eliberare, astfel încât sumele respective să fie luate în calculul prestațiilor de asigurări sociale și pensiilor.</p> <p>- neimpozitare integrală a ajutorului material acordat din mijloacele sindicatelor;</p> <p>- dat fiind faptul că Codul muncii oferă angajatorului dreptul la plata ajutorului material, considerăm</p>

			necesar ca acest ajutor să fie în mod similar cu cel acordat din sursele sindicatelor – neimpozabil.
1.5.	<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p> <p>(19¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art.4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă, precum și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii aferente tichetelor de masă. ...</p>	<p>La art. 24 propunem următoarele:</p> <p>- la alin. (19¹) propunem excluderea textului „precum și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, aferente tichetelor de masă”:</p> <p>- completarea articolului cu un punct nou 26, cu următorul conținut: „26) Se permite deducerea plăților în favoarea lucrătorului pentru recuperarea cheltuielilor suportate de acesta în desfășurarea muncii la distanță, în modul stabilit de Guvern.”.</p>	<p>În scopul susținerii angajatorilor și motivării salariaților din economia națională, propunem revenirea la scutirea tichetelor de masă de plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat, fapt care ar încuraja întreprinderile să contribuie la alimentarea salariaților lor. Or, costurile adiționale pe care acestea le implică, descurajează întreprinderile să acorde tichete de masa angajaților săi, mai cu seamă în situația economică actuală din țară, afectată de extinderea pandemiei Covid-19. Considerăm că asigurarea cu tichete de masa este un mecanism eficient care asigură o sănătate bună a beneficiarilor și contribuie astfel la creșterea productivității.</p> <p>Scopul propunerii la pct. 26) este de a scuti de plata impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a plăților efectuate de angajator în favoarea salariatului pentru acoperirea cheltuielilor suportate de ultimul în desfășurarea muncii la distanță (energie electrică, internet, rechizite de birou, uzura echipamentelor angajaților, altor cheltuieli suportate în scopul desfășurării muncii la distanță), precum și a permite deducerea acestora.</p>
1.6.	<p>Articolul 33. Scutiri personale</p> <p>(1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an.</p> <p>(2) Suma scutirii personale, stabilită la alin.(1), va constitui 31500 lei pe an pentru orice persoană care:</p>	<p>Propunem la art. 33 următoarele modificări:</p> <p>- alin. (1) cifra „27000” să fie substituită cu cifra „35000”.</p> <p>- la alin. (2) cifra „31500” să fie substituită cu cifra „40800”.</p>	<p>Propunerea vizează necesitatea ajustării scutirii personale, inclusiv celei majore, cel puțin la rata inflației, care se prognozează de BNM de 29,5% în anul 2022.</p> <p>Suplimentar, ne expunem asupra examinării oportunității egalării scutirii personale la nivelul cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real în mărime de 3500 de lei x 12 luni.</p>

<p>1.7.</p>	<p>Articolul 34. Scutiri acordate soției (soțului)</p> <p>(1) - <i>abrogat.</i></p> <p>(2) Persoana fizică rezidentă aflată în relații de căsătorie cu orice persoană specificată la art.33 alin.(2) are dreptul la o scutire suplimentară în sumă de 19800 lei anual, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală.</p> <p>(3) Prevederile alin.(2) se vor aplica din luna următoare lunii în care au apărut circumstanțele necesare pentru exercitarea dreptului specificat în acestea.</p>	<p>La art. 34 propunem următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - restabilirea alin. (1), abrogat în anul 2020 , în redacția: „(1) Persoana fizică rezidentă aflată în relații de căsătorie are dreptul la o scutire suplimentară în sumă de 35000 de lei anual, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală.”; - la alin. (2) cifra „18 900” să fie substituită cu cifra „40800”; - la alin. (3), după cuvântul „Prevederile” se va adăuga cuvântul „alin. (1) și”. 	<p>Propunerea se referă la necesitatea restabilirii scutirii acordate pentru soț/soție deoarece, considerăm că obiectivul „de a motiva soțul/soția să revină pe piața muncii” nu a fost atins. Mai mult decât atât, sunt situații când soțul/soția sunt în afara pieței muncii din alte circumstanțe, decât nedorința de a se încadra în câmpul muncii (de exemplu: concediul de îngrijire a copilului, incapacitatea îndelungată de muncă (până la constatarea și atribuirea dizabilității) ș.a.). Astfel, propunem ca scutirea respectivă să fie stabilită în mărimea scutirii personale.</p> <p>Scutirea majoră acordată soției (soțului) se propune a fi stabilită în aceeași mărime ca și scutirea personală majoră.</p>
<p>1.8.</p>	<p>Articolul 35. Scutiri pentru persoanele întreținute</p> <p>(1) Contribuabilul (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire în sumă de 9000 de lei anual pentru fiecare persoană întreținută, cu excepția persoanelor cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoanelor cu dizabilități severe și accentuate, pentru care scutirea constituie 19800 de lei anual.</p> <p>(2) În înțelesul prezentului titlu, <i>persoană întreținută</i> este persoana care întrunește toate cerințele de mai jos:</p> <p>a) este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) contribuabilului (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiații) ori persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală;</p> <p>b) are un venit ce nu depășește suma de 11280 lei anual. La calcularea venitului nu se include suma alocațiilor achitate din mijloacele bugetului de stat pentru persoanele cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie și pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate.</p>	<p>La art. 35 propunem următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la alin. (1) cifra „9000” să fie substituită cu cifra „25000”, iar cifra „18 900” cu cifra „40800”; - la alin. (2), lit. b) cifra „11 280” să fie substituită cu cifra „27500”. 	<p>Propunem stabilirea scutirii pentru persoanele întreținute, reieșind din valoarea minimului de existență multiplicat la 12 luni pentru fiecare persoană întreținută, dat fiind faptul că în categoria respectivă, în marea majoritate, se află copii, pentru întreținerea cărora sunt necesare mult mai multe mijloace financiare decât pentru un matur. Conform datelor Biroului Național de Statistică, în anul 2021, minimul de existență pentru copii a constituit în medie 2 074,6 lei lunar. (2074,6 lei x 12 luni=24895,2 lei).</p> <p>Totodată, considerăm oportun de a stabili scutirea majoră pentru persoanele întreținute la nivelul scutirii personale majore.</p> <p>Complementar, propunem majorarea plafonului venitului persoanelor întreținute în cazul cărora poate fi acordată scutirea întreținătorului, reieșind, cel puțin, din majorarea pensiei minime.</p>

	<p>(3) Curatorul minorilor în vîrstă de la 14 pînă la 18 ani și tutorele legal au dreptul la o scutire suplimentară în mărimea specificată la alin.(1), în funcție de caz, pentru fiecare persoană aflată sub tutelă și/sau curatelă, care întrunește cerințele specificate la alin.(2) lit.b).</p> <p>(4) Scutirea pentru persoanele întreținute se aplică din luna următoare lunii apariției acestui drept în condițiile respectării cerințelor prevăzute la alin.(2) și (3).</p>		
<p>1.9.</p>	<p>Articolul 36. Alte deduceri</p> <p>.....</p> <p>(6) Se permite deducerea, în cuantumurile stabilite de legislație, a sumelor pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de persoanele fizice conform legislației.</p> <p>.....</p>	<p>Completarea cu alineate noi, cu următorul conținut:</p> <p>„(6¹) Se permite deducerea, în cuantumurile și condițiile stabilite de legislație, a sumelor pentru medicamente, investigații medicale, intervenții chirurgicale, neacoperite de fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală, inclusiv a cheltuielilor suportate de persoana fizică pentru testarea la virusul COVID-19, realizarea tratamentului în cazul îmbolnăvirii cu Covid-19, în condiții de ambulatoriu, și recuperării sănătății în perioada post Covid - 19”;</p> <p>(6²) Se permite deducerea sumelor, în quantum de până la 1% din salariu și alte plăți aferente acestuia, achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de cotizații de membru de sindicat</p> <p>(6³) Se permite deducerea cheltuielilor pentru studiile în sistemul de învățământ, în scopul încheierii nivelului necesar de studii, prevăzut pentru funcția ocupată.</p> <p>(6⁴) Se permite deducerea cheltuielilor pentru procurarea primei locuințe de către persoanele fizice, în modul stabilit de Guvern.”</p>	<p>Propunerile menționate se înaintează în scopul sporirii protecției sociale a salariaților – plătitori ai impozitului pe venitul salarial, inclusiv pentru compensarea cheltuielilor substanțiale, suportate de salariați în perioada pandemică COVID – 19.</p> <p>Prima propunere are ca scop acordarea persoanelor fizice a posibilității de a deduce cheltuielile pentru medicamente, investigații medicale, intervenții chirurgicale, neacoperite de fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală, inclusiv cu privire la testarea pentru identificarea noului tip de coronavirus, contra cost, cât și pentru realizarea tratamentului în cazul îmbolnăvirii cu Covid-19 în condiții de ambulatoriu.</p> <p>Propunerea de la alin. (6²) vine să asigure egalitatea de drepturi în cadrul parteneriatului social. Astfel, organizațiilor patronale, conform art. 24, alin. (15) din Codul fiscal li se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru, destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător. Mai mult decât atât, în cazurile când din contul cotizațiilor sindicale colectate se acordă ajutoare materiale (care depășesc un salariu mediu prognozat), de asemenea, se calculează impozitul pe venit, aplicând, astfel o dublă impozitare.</p>

<p>Articolul 96. Cotele T.V.A.</p> <p>Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.:</p> <p>.....</p> <p>b) cote reduse în mărime de:</p> <p>....</p> <p>- 8% – la gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale;</p> <p>.....</p>	<p>Propunem la liniuța a patra de la litera b) a art. 96, substituirea cifrei 8% cu „0%”</p>	<p>Propunem la liniuța a patra de la litera b) a art. 96, substituirea cifrei 8% cu „0%” la cota TVA la gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale. Propunerea dată vine în contextul majorării tarifului la gaze naturale, prin care se propune stabilirea cotei TVA zero la gazele naturale și gazele lichefiate, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale, fapt care ar reduce cu tocmai 8% impactul majorării tarifului asupra consumatorilor casnici și vor limita impactul scumpirii gazelor naturale asupra prețurilor la produse.</p>
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A.</p> <p>(1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere:</p> <p>1) locuința, pământul, locațiunea locuinței și arenda pământului, dreptul de livrare și arendare a acestora, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;</p> <p>2) mărfurile de la pozițiile tarifare 040229110, 190110000, precum și produsele alimentare pentru copii de la pozițiile tarifare 160210001, 200510001, 200710101, 200710911, 200710991;</p> <p>.....</p>	<p>Propunem completarea cu două alineate noi 2¹) și 2²), cu următorul cuprins:</p> <p>„2¹) produsele alimentare; articolele din tricotaj; zahărul din sfecla de zahăr; produsele cosmetice și produsele de mașini agricole, produse de producătorii autohtoni;</p> <p>2²) sortimentele de lemn de foc.”</p>	<p>În scopul protejării și susținerii producătorilor autohtoni, afectați atât de efectele pandemiei Covid-19, cât și de criza energetică, propunem scutirea de taxa pe valoare adăugată a produselor alimentare; articolelor din tricotaj; zahărului din sfecla de zahăr; produselor cosmetice; produselor de mașini agricole și sortimentele de lemn de foc.</p>
<p>Articolul 282. Termenele achitării impozitului</p> <p>(1) În cazul bunurilor imobiliare ale persoanelor juridice și ale persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător existente și/sau dobândite până la data de 25 septembrie inclusiv a anului fiscal în curs, impozitul pe bunurile imobiliare se achită de către subiectul impunerii la</p>	<p>Propunem expunerea alin (1) în următoarea redacție „(1) Impozitul pe bunurile imobiliare se achită de către subiectul impunerii la bugetele locale unde sunt amplasate obiectele impunerii, în părți egale nu mai târziu de 15 august și 15 octombrie a anului curent.”</p> <p>Și completarea cu un alineat nou (2) cu următorul conținut:</p>	<p>Propunem restabilirea dreptului la o reducere de 15% din suma impozitului pe bunurile imobiliare pentru contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs, anterior termenului stabilit de legislație, având în vedere că această măsură motivează contribuabilii la achitarea în termen a impozitului și astfel stimulează încasarea mai rapidă a impozitului pe bunurile</p>

	<p>bugetele locale, conform amplasării obiectelor impunerii, nu mai târziu de data de 25 septembrie a anului curent.</p> <p>...</p>	<p>”(2) Contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs, până la 30 iunie a anului respectiv, beneficiază de dreptul la o reducere de 15% din suma impozitului, care urmează a fi achitat.”</p>	<p>imobiliare, contribuind la suplimentarea bugetelor locale pentru asigurarea acoperirii la timp a cheltuielilor aferente bugetelor locale.</p>
2.	Legea privind sistemul public de asigurări sociale, nr. 489/1999		
2.1.	<p>Articolul 17. Plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat și cotele de contribuții de asigurări sociale</p> <p>...</p> <p>(4) Contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) se aprobă anual prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.</p>	<p>La art. 17 propunem un alineat nou, cu următorul conținut:</p> <p>„(5) Asigurații care achită contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) și beneficiază doar de pensia pentru limită de vârstă și ajutor de deces, la solicitare, pot încheia contract de asigurare cu Casa Națională de Asigurări Sociale în sumă fixă anuală, care îi oferă dreptul de a beneficia de toate tipurile de prestații sociale.”</p>	<p>Propunerea în cauză vizează necesitatea cointeresei asiguraților cu contract de asigurare cu Casa Națională de Asigurări Sociale și creșterii numărului de persoane care să dorească să se asigure în sistemul de asigurări sociale, beneficiind de toate tipurile de prestații sociale.</p>
2.2.	<p>Anexa nr.3</p> <p>Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</p> <p>.....</p> <p>28) ajutorul material acordat din mijloacele sindicatelor și patronatelor, în limita unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de către Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afinilor de gradul I ai acestuia;</p> <p>....</p>	<p>Propunem completarea Anexei nr. 3 „Tipuri de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii” cu două puncte noi, în următoarea redacție:</p> <p>„2¹) Valoarea nominală a tichetelor de masă, stabilită în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă”;</p> <p>„42) plățile făcute în favoarea angajatului pentru recuperarea cheltuielilor suportate de acesta în desfășurarea muncii la domiciliu și muncii la distanță.”</p> <p>Excluderea la pct. 28) a sintagmei „în limita unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de către Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afinilor de gradul I ai acestuia;”</p>	<p>Scopul propunerii date este de a scuti de contribuții de asigurări sociale valoarea nominală a tichetelor de masă, precum și de a scuti de plata impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a plăților efectuate de angajator în favoarea salariatului pentru acoperirea cheltuielilor suportate de ultimul în desfășurarea muncii la domiciliu și muncii la distanță (energie electrică, internet, rechize de birou, uzura echipamentelor angajaților, altor cheltuieli suportate în scopul desfășurării muncii la domiciliu și la distanță), precum și a permite deducerea acestora.</p> <p>Concomitent, propunem scutirea integrală a ajutorului material, acordat din mijloacele sindicatelor, de calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.</p>
3.	Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale, nr. 756/1999		
3.1.	Articolul 14. Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă	<p>Propunem la art. 14, alin. (2¹) și (3¹) textul „liber-profesionistului care practică activitate în sectorul justiției”</p>	<p>Propunerea în cauză vine să asigure posibilitatea de a beneficia de toate tipurile de prestații sociale pentru</p>

	<p>.....</p> <p>(2¹) Cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătite din mijloacele angajatorului constituie 100% din salariul mediu al angajatului, determinat în modul stabilit de Guvern. Cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătite din mijloacele liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției se stabilește în proporție de 100% din salariul mediu lunar prognozat pe economie, stabilit de Guvern, pentru anul în care s-a produs riscul asigurat.</p> <p>.....</p> <p>(3¹) Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se plătește pentru 20 de zile calendaristice, calculate de la data pierderii temporare a capacității de muncă, de către liber-profesionistul ce practică activitate în sectorul justiției la care s-a produs accidentul de muncă sau s-a constatat îmbolnăvirea profesională, din mijloacele proprii, iar din a 21-a zi calendaristică – de către Casa Națională de Asigurări Sociale, din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.</p>	<p>și, corespunzător „liber-profesionistul care practică activitate în sectorul justiției” să fie înlocuit cu textul „asiguratului care achită contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) care îi oferă dreptul de a beneficia de toate tipurile de prestații sociale” și, corespunzător cu textul „asiguratul care achită contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) care îi oferă dreptul de a beneficia de toate tipurile de prestații sociale”.</p>	<p>asigurații care achită contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală).</p>
<p>4.</p>	<p>Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, nr. 289/2004</p>		
<p>4.4.</p>	<p>Articolul 13. Cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă</p> <p>....</p> <p>(3) Cuantumul lunar al indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătite din mijloacele angajatorului se stabilește în proporție de 75% din salariul mediu al angajatului, determinat în modul stabilit de Guvern.</p> <p>.....</p>	<p>Propunem expunerea alin. (3) al art. 13 în următoarea redacție:</p> <p>„(3) Cuantumul lunar al indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, plătită din mijloacele angajatorului, se stabilește în proporție de cel puțin 75% din salariul mediu al angajatului, determinat în modul stabilit de Guvern, indiferent de stagiul de cotizare.”</p>	<p>Această propunere are drept scop acordarea indemnizației de incapacitate temporară de muncă din mijloacele angajatorului pentru salariații, care conform prevederilor Legii nr. 289/2004 nu întrunesc condițiile privind stagiul de cotizare necesar. Conform redacției actuale, cuantumul lunar al indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătite din mijloacele angajatorului se stabilește în proporție de 75% din salariul mediu al angajatului, determinat în modul stabilit de Hotărârea Guvernului nr. 426/2004, nefiind expres stabilite unele condiții pentru a beneficia de prestația respectivă achitată din mijloacele agentului economic.</p>

			<p>Cu toate acestea, în practică, la stabilirea și plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătite din mijloacele angajatorului, nefondat, se impun aceleași condiții (stagiul total de cotizare de cel puțin 3 ani sau cel puțin 9 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei producerii riscului asigurat) ca și pentru prestațiile achitate din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.</p> <p>Mai mult decât atât, plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, acordată de către angajator este plătită din fondul de salarizare a unității, dar nu din bugetul asigurărilor sociale și, respectiv, nu trebuie să existe restricții sau condiții la utilizarea resurselor financiare ale angajatorului.</p> <p>În scopul excluderii inechității sociale evidente (acordarea tuturor salariaților plata de 75 la sută din salariul mediu, indiferent de stagiul de cotizare), se propune ca angajatorul să stabilească mărimea indemnizației respective pentru 5 zile, de cel puțin 75% din salariul mediu.</p>
	<p>Articolul 18. Indemnizația pentru creșterea copilului</p> <p>...</p> <p>(7) Opțiunea solicitată inițial pentru stabilirea indemnizației pentru creșterea copilului nu poate fi modificată ulterior.</p>	<p>Propunem introducerea unui nou alineat (8) cu următorul conținut:</p> <p>„(8) Indemnizațiile pentru creșterea copilului, aflate în plată, se indexează anual la 1 aprilie, în funcție de creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent anului indexării. Coeficientul de indexare se stabilește de Guvern.”</p>	<p>Propunerea dată va contribui la menținerea puterii de cumpărare a indemnizațiilor pentru creșterea copilului, acordate persoanelor asigurate.</p>
5.	Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156/1998		
5.1.	<p>Articolul 15². Pensia anticipată pentru carieră lungă</p> <p>....</p> <p>(2) La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2).</p> <p>....</p>	<p>Propunem completarea alin. (2) în final cu următoarea sintagmă „, cu excepția, perioadei necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2) litera b).</p>	<p>Această propunere vizează includerea perioadei necontributive de îngrijire a unui copil până la vârsta de 3 ani de unul dintre părinți sau de tutore, în caz de deces al ambilor părinți, în stagiul de cotizare, necesar pentru stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă, asigurând dreptul femeilor de a beneficia de acest tip de pensie.</p>

	<p>Articolul 33. Reexaminarea drepturilor la pensie</p> <p>...</p> <p>(4¹) Pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă/pensie de dizabilitate în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată conform formulelor din anexe, părți integrante ale prezentei legi, este mai mare decât pensia aflată în plată.</p>	<p>Propunem la alin. (4¹) excluderea sintagmei „cu condiția că pensia calculată conform formulelor din anexe, părți integrante ale prezentei legi, este mai mare decât pensia aflată în plată.” Și completarea cu propoziția: „ În cazul în care pensia reexaminată conform formulelor din anexe, părți integrante ale prezentei legi, este mai mică decât pensia aflată în plată, aceasta va fi majorată cu o sumă fixă, stabilită de Guvern, înmulțită la numărul de ani de activitate în câmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă/pensie de dizabilitate. ”</p>	<p>Propunerea dată vine în contextul în care o pondere semnificativă a pensionarilor, care au solicitat reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă, nu au beneficiat de o majorare a acesteia. Astfel, propunem ca în cazul în care pensia reexaminată va fi mai mică decât pensia aflată în plată, pensionarul să beneficieze de o majorare a pensiei aflate în plată cu o sumă fixă, stabilită de Guvern, înmulțită la numărul de ani de activitate în câmpul muncii, după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă/pensie de dizabilitate.</p>
	<p>Articolul 42 . Stagiul de cotizare</p> <p>.....</p> <p>(2) Se stabilește stagiul special de cel puțin 10 ani ațit pentru bărbați, cît și pentru femei, realizat în condiții deosebite de muncă conform art. 41 alin. (2¹), cu condiția realizării unui stagiul complet de cotizare prevăzut în tabelul nr. 5.</p> <p>(3) Stagiul special se include la determinarea dreptului la pensie cu condiția că persoanele specificate la alin.(2) au fost ocupate în aceste lucrări ziua completă de muncă.</p>	<p>Propunem completarea alin. (2) în final cu sintagma „diminuat cu numărul de ani cu care se reduce vârsta de pensionare.”</p> <p>Completarea cu un alineat nou (4), cu următorul conținut: (2) Pentru femeile care au născut și educat, până la vârstă de 8 ani, cinci și mai mulți copii, se stabilește stagiul total de cotizare necesar, diminuat cu 3 ani față de cel prevăzut în tabelul nr. 5.”</p>	<p>Modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, referitor la pensionarea în condiții avantajoase pentru salariații care au activat în condiții deosebite de muncă și care beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare cu cel puțin 5 ani pentru un stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite de muncă de 10 ani și cel mult 10 ani pentru un stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite de muncă de 20 de ani. Este necesar de menționat, însă, că, deși, este stabilită o vârstă de pensionare diminuată pentru stabilirea pensiei în condiții avantajoase, prevederile legale au un grad de aplicabilitate redus, deoarece salariații antrenați în munci cu condiții deosebite trebuie să dispună de un stagiul de cotizare standard de 34 de ani, fapt care face imposibilă stabilirea pensiei înaintea atingerii vârstei standard de pensionare. Prin urmare, propunem revizuirea redacției alin. (2) al art. 42 din Legea nr. 156/1998, prin care stagiul de cotizare necesar pentru stabilirea pensiei în condiții avantajoase să fie diminuat cu numărul de ani cu care se reduce vârsta de pensionare, asigurând în așa fel ca persoanele angajate în condiții de muncă deosebite să-și poată</p>

			efectiv stabili dreptul la pensie în condiții avantajoase fără nicio limitare. Propunerea de completare a articolului cu un alineat nou (4) se referă la femeile care au născut și educat, până la vârsta de 8 ani, cinci și mai mulți copii, cărora li se aplică vârsta standard de pensionare, standard diminuată cu 3 ani, însă fiind obligate să dispună de un stagiu de cotizare standard fără diminuare.
6.	Legea cu privire la acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți nr. 156/2019		
	Articolul 1. Acordarea dreptului la indemnizație în cazul decesului unuia dintre soți ... (4) Indemnizația se acordă dacă, la data decesului beneficiarului de pensie, soțul supraviețuitor a avut cel puțin 15 ani de căsătorie cu persoana decedată. Indemnizația se acordă indiferent dacă soțul supraviețuitor este sau nu beneficiar de pensii în sistemul public de pensii, cu condiția că pensia aflată în plată a soțului supraviețuitor sau venitul lunar asigurat realizat de către acesta în luna decesului soțului nu depășește de 1,5 ori minimumul de existență pentru pensionari, conform datelor Biroului Național de Statistică disponibile la momentul solicitării indemnizației.	La art. 1, alin. (4) propunem de a exclude textul „cu condiția că pensia aflată în plată a soțului supraviețuitor sau venitul lunar asigurat, realizat de către acesta în luna decesului soțului, nu depășește de 1,5 ori minimumul de existență pentru pensionari, conform datelor Biroului Național de Statistică disponibile la momentul solicitării indemnizației”	Considerăm că indemnizația în cazul decesului unuia dintre soți trebuie acordată, indiferent de venitul soțului supraviețuitor.
7.	Legea cu privire la tichetele de masa, nr.166/2017		
	Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă (1) Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 55 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii. (2) Angajatorii pot acorda tichete de masă cu valoarea nominală mai mare, diferența dintre aceasta și valoarea nominală prevăzută la alin. (1) fiind nedeductibilă în scopuri fiscale. (3) Valoarea nominală a unui tichet de masă, prevăzută la alin. (1), se indexează anual, după caz, la 1	Propunem la art. 4, alin. (1): - cifra „55” să fie modificată cu cifra „70”; - excluderea textului „Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.”	Propunerea vizează indexarea valorii tichetelor de masă la rata inflației prognozată de BNM pentru anul 2022.

	aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, determinată în modul stabilit de către Guvern.		
	<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale /de alimentație publică</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală (datorate de angajator și angajat) și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.</p>	La art. 7, alin. (2), propunem excluderea cuvintelor „(datorate de angajator și angajat)", iar în continuare se adaugă textul „ , contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii”, în continuare după text.	Propunerea vizează excluderea prevederii, conform căreia valoarea tichetelor de masă este supusă contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.
8.	Legea sindicatelor, nr. 1129/2000		
8.1.	<p>Articolul 10. Înregistrarea sindicatului în calitate de persoană juridică</p> <p>...</p> <p>(6) Modificările și completările în statutul sindicatului se înregistrează conform aceleiași proceduri și în aceleași termene ca și sindicatul.</p>	Propunem de a completa alin. (7), cu următorul cuprins: “(7) Sindicatul este scutit de taxa de înregistrare.”	<p>Dreptul de întemeiere a sindicatelor constituie unul dintre drepturile fundamentale ale salariatului, garantate de Constituția Republicii Moldova (a se vedea art. 42 din Constituție).</p> <p>Această garanție a dreptului salariatului la constituire a sindicatelor și la asociere în acestea, derivă din normele dreptului internațional, inclusiv din Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 87/1949 privind libertatea asocierii și protecția dreptului la organizație (în vigoare pentru Republica Moldova din 12 august 1997), potrivit căreia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Muncitorii [...] fără nicio deosebire, au dreptul, fără autorizație prealabilă, să constituie organizații la alegerea lor, precum și să se afilieze la aceste organizații, cu singura condiție de a se conforma statutelor acestora din urmă.”; - „Dobândirea personalității juridice de către organizațiile de muncitori [...], federațiile și

confederațiile lor nu poate fi subordonată unor condiții, care ar pune în discuție aplicarea dispozițiilor articolelor 2, 3 și 4 de mai sus.”;

- „Legislația națională nu va trebui să prejudicieze și nici să fie aplicată în așa fel încât să prejudicieze garanțiile prevăzute de prezenta convenție.” (a se vedea art. 2, 7 și 8 din Convenția nr. 87/1949).

În baza acestor norme internaționale, legiuitorul a stabilit prin Legea sindicatelor nr. 1129/2000 că cetățenii Republicii Moldova, precum și cetățenii străini și apatrizii care se află legal pe teritoriul ei sunt în drept, la propria alegere, de a întemeia sindicate, fără autorizația prealabilă a autorităților publice și, că baza sindicatelor este organizația sindicală primară care se constituie din inițiativa a cel puțin 3 persoane, considerate fondatori (a se vedea art. 7 și 8 din Legea nr. 1129/2000).

Totodată, în scopul reglementării modalității de dobândire a personalității juridice de către organizațiile sindicale, legiuitorul național a statuat că acestea (sindicatul) urmează să se înregistreze la Agenția Servicii Publice în conformitate cu Legea sindicatelor nr. 1129/2000 și cu Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, ultima fiind aplicată doar în măsura în care nu contravine prezentei legi (a se vedea art. 10 din Legea nr. 1129/2000).

Cu regret, trebuie să specificăm că aplicarea în practică a dreptului la constituire a sindicatului cu statut de persoană juridică este foarte dificilă și chiar imposibilă în unele cazuri. Or, potrivit acestei legi, organizațiile sindicale (adică, organizații a căror scop este necomercial) sunt supuse unei taxe de înregistrare de stat în sumă de 1149,00 de lei.

Așadar, pornind de la un calcul elementar, în cazul în care 3 salariați, ar dori să-și realizeze dreptul la constituire a organizației sindicale pentru apărarea drepturilor lor, inclusiv pentru neachitarea la timp a salariului de către angajator, aceștia sunt împuși să asigure plata acestei sume care, în asemenea cazuri, constituie un obstacol serios în realizarea drepturilor constituționale și prevederilor Convenției nr. 87/1949, ratificată de Republica Moldova. Mai mult decât atât,

			<p>dacă am porni de la faptul că salariații respectivi sunt remunerați conform unui salariu minim lunar din sectorul bugetar, ne dăm bine seama că o asemenea cerință nu are decât efectul/scopul de a limita (prejudicia) aplicarea garanțiilor statuate de Convenția 87/1949. Totodată, este de reținut că în contextul asigurării respectării dreptului constituțional al salariaților de a întemeia sindicate, <u>legislația națională nu a mai cunoscut cazuri în care sindicatele, pentru obținerea statutului de persoană juridică, să achite taxe de înregistrare.</u></p>
9.	Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014		
9.1.	<p>Articolul 66. Gestionarea angajamentelor</p> <p>...</p> <p>(5) Se interzice încheierea de către autoritățile/instituțiile bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor, cu excepția:</p> <p>a) lucrărilor de construcții și reparații capitale, a căror valoare nu depășește 10 la sută din limita anuală stabilită pe obiectiv în scopul organizării proceselor tehnologice și procurării de materiale și utilaj, în cazul în care contractele de antrepriză încheiate între beneficiari și antreprenori prevăd astfel, cu confirmarea ulterioară a sumelor plătite prin volume de lucrări executate efectiv pe parcursul anului de gestiune;</p> <p>b) mărfurilor, serviciilor și lucrărilor care nu cad sub incidența Legii privind achizițiile publice.</p> <p>....</p>	<p>Art. 66, alin.(5), să fie completat cu litera c), cu următorul conținut:</p> <p>„c) serviciile de organizare a tratamentului balneosanatorial al asiguraților și organizarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților în sezonul estival.”</p>	<p>Propunem completarea cu prevederea privind acordarea, ca excepție, a plăților anticipate (avans) <u>în mărime de cel puțin 75%</u> pentru contractele care au ca obiect servicii de organizare a tratamentului balneosanatorial al asiguraților și a odihnei și întremării sănătății copiilor și adolescenților în sezonul estival întru asigurarea organizării conforme a odihnei/tratamentului categoriilor de populație menționate. Cu regret, norma juridică actuală interzice încheierea de către autoritățile/instituțiile bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor de organizare a tratamentului balneosanatorial și odihna de vară a copiilor în sezonul estival, ceea ce pune în pericol activitatea acestor instituții din lipsa surselor financiare respective. Este imposibilă organizarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților fără efectuarea plăților anticipate (avans) către entitățile care activează sezonier (în perioada de vară), precum și stațiunile balneoclimaterice, care nu efectuează alte genuri de activitate și nu dispun de capital de rezervă pentru a organiza tratamentul balneosanatorial și odihna de vară a copiilor și adolescenților din familiile defavorizate, familiile cu mulți copii.</p>

10.	Legea achizițiilor publice nr.131 din 03.07.2015, Monitorul Oficial al R. Moldova, nr.197-205/402 din 31.07.2015		
10.1.	<p>Articolul 5. Excepții</p> <p>(1) Prevederile prezentei legi nu se aplică:</p> <p>....</p>	<p>Art. 5, alin. (1) să fie completat cu litera x¹), cu următorul conținut:</p> <p>„x¹) contractelor care au ca obiect servicii de organizare a tratamentului balneosanatorial al asigurărilor și a odihnei și întremării sănătății copiilor și adolescenților în sezonul estival și care intră sub incidența codului CPV: 85000000-9 – servicii de sănătate și servicii de asistență socială.”</p>	<p>Propunem completarea cu prevederea privind acordarea, ca excepție, a plăților anticipate (avans) în mărime de cel puțin 75% pentru contractele care au ca obiect servicii de organizare a tratamentului balneosanatorial al asigurărilor și a odihnei și întremării sănătății copiilor și adolescenților în sezonul estival întru asigurarea organizării conforme a odihnei/tratamentului categoriilor de populație menționate. Cu regret, norma juridică actuală interzice încheierea de către autoritățile/instituțiile bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor de organizare a tratamentului balneosanatorial și odihna de vară a copiilor în sezonul estival, ceea ce pune în pericol activitatea acestor instituții din lipsa surselor financiare respective. Este imposibilă organizarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților fără efectuarea plăților anticipate (avans) către entitățile care activează sezonier (în perioada de vară), precum și stațiunile balneoclimaterice, care nu efectuează alte genuri de activitate și nu dispun de capital de rezervă pentru a organiza tratamentul balneosanatorial și odihna de vară a copiilor și adolescenților din familiile defavorizate, familiile cu mulți copii.</p>
11.	Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr. 1585/1998		
11.1.	...	<p>Propunem completarea cu un articol nou, cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 6². Personalizarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.</p> <p>Compania Națională de Asigurări în Medicină:</p> <p>a) ține evidența plăților efectuate pentru fiecare persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală;</p>	<p>Propunerea în cauză vizează introducerea reglementării personalizării primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. Acest fapt este necesar, deoarece se constată foarte multe cazuri când plătitorii de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală perioade îndelungate nu apelează la serviciile medicale prevăzute în Programul unic, dar în situații grave ale sănătății sunt nevoiți să achite serviciile medicale din contul personal.</p>

		<p>b) personalizează anual o cotă procentuală din suma plăților efectuate pentru fiecare persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală;</p> <p>c) elaborează modalitatea de alocare și acordare a mijloacelor financiare persoanelor asigurate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală pentru acoperirea cheltuielilor pentru serviciile medicale neacoperite de Programul unic.”</p>	<p>Personalizarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală va reduce povara financiară pentru asigurați în situațiile când cheltuielile pentru serviciile medicale sunt foarte impunătoare.</p>
		<p>Propunem completarea cu un articol nou, cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 6³. Garanții pentru asigurații care nu au utilizat servicii acoperite de Programul unic.</p> <p>Plătitorii de primă de asigurare în formă de contribuție procentuală la salariu, sunt în drept de a beneficia de un concediul suplimentar plătit sau de abonamente la săli de sport din contul fondurilor de asigurare obligatorii de asistență medicală, în cazul în care nu au utilizat pe parcursul anului precedent servicii prevăzute de Programul unic.”</p>	<p>Se propune stabilirea unor stimulente pentru persoanele asigurate, care contribuie efectiv la menținerea unui mod sănătos de viață.</p>
11.2.	<p>Articolul 16. Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală</p> <p>(1) În scopul realizării asigurării obligatorii de asistență medicală, Compania Națională de Asigurări în Medicină constituie, din contul mijloacelor totale acumulate, și gestionează următoarele fonduri:</p> <p>a) fondul pentru achitarea serviciilor medicale și farmaceutice (pe subprograme de servicii medicale și, separat, pe subprogram de servicii farmaceutice destinat pentru compensarea medicamentelor);</p> <p>b) fondul de rezervă al asigurării obligatorii de asistență medicală;</p> <p>c) fondul măsurilor de profilaxie;</p> <p>d) fondul de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale;</p>	<p>La art. 16., alin. (1), lit. c) propunem în final să fie adăugată sintagma „și restabilire a sănătății prin tratament balneosanatorial”, în continuare după text.</p>	<p>Propunerea vizează introducerea posibilității finanțării din FAOAM a cheltuielilor pentru procurarea biletelor de tratament balneosanatorial.</p>

	e) fondul de administrare al sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală.		
	Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală		
	Art.9. – Suma transferurilor din bugetul de stat în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru asigurarea categoriilor de persoane neangajate prevăzute la art. 4 alin . (4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală se stabilește anual prin legea bugetului de stat, reprezentând suma aprobată a transferurilor din bugetul de stat în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru anul precedent, indexată cu indicele prețurilor de consum pentru anul precedent.	Propunem substituirea sintagmei „reprezentînd suma aprobată a transferurilor din bugetul de stat în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru anul precedent, indexată cu indicele prețurilor de consum pentru anul precedent.” cu sintagma „reprezentând suma rezultată din numărului persoanelor neangajate pentru care Guvernul are calitatea de asigurator (la data de 31 decembrie a anului precedent anului de gestiune) înmulțită la prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, calculată în sumă fixă.”	Propunem majorarea transferurilor de la bugetul de stat pentru asigurarea persoanele neangajate, prevăzute la art. 4, alin. (4) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585/1998, pentru care Guvernul are calitatea de asigurat, reieșind din numărului persoanelor neangajate pentru care Guvernul are calitatea de asigurator (la data de 31 decembrie a anului precedent anului de gestiune) și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, calculată în sumă fixă. Este de menționat că numărul persoanelor asigurate de Guvern pe parcursul ultimilor ani a constituit în mediu circa două treimi din numărul total al persoanelor integrate în sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală, în timp ce transferurile de la bugetul de stat pentru categoriile de persoane asigurate de Guvern, reprezintă circa jumătate pentru anul curent. Prin urmare, este imperativ de a majora transferurile mijloacelor financiare din bugetul de stat către FAOAM pentru aceste categorii de persoane, fapt care ar suplimenta mijloacele financiare ale fondurilor pentru asigurarea unui acces larg la servicii medicale calitative, motivarea personalului din instituțiile medicale și modernizarea sistemului medical. Cu atât mai mult că ponderea majoritară din aceste categorii de persoane este constituită din acele categorii de persoane care au nevoie cel mai des de asistență medicală (copiii, pensionarii, gravidele și persoanele cu dizabilități).
13.	Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2023		

	<p>Art.4 alin. (2)</p>	<p>Stabilirea mărimii primei de asigurare în formă de sumă fixă, fără derogare de la prevederile art.17 alin.(4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, prin aplicarea primei de asigurare în formă de contribuție procentuală la salariul mediu anual, prognozat pentru anul respectiv în baza indicatorilor macroeconomici.</p>	<p>Din anul 2014 până în prezent, mărimea primei de asigurare în formă de sumă fixă a fost menținută la valoarea 4056 lei. Or, acest fapt este inechitabil față de persoanele angajate, care plătesc prima de asigurare obligatorie de asistență medicală sub formă de contribuție procentuală la salariu și alte recompense, în condițiile în care câștigul mediu salarial brut din anul 2014 până la momentul actual a înregistrat o majorare substanțială.</p> <p>Reieșind din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2022, în mărime de 9900 de lei, costul total al primei de asigurări obligatorii de asistență medicală pe care îl achită în mediu timp de un an un angajat este de 2,6 ori mai mare decât mărimea primei în sumă fixă.</p> <p>Respectiv, în scopul asigurării unui mecanism nediscriminatoriu și echitabil față de salariați, este imperativ necesar de a stabili mărimea primei de asigurare în formă de sumă fixă la valoarea reală. Cu atât mai mult că, pentru persoanele care se asigură individual, prin achitarea poliței în sumă fixă, sunt prevăzute anumite reduceri (cu 50%, cu 60% și cu 75%), în cazul achitării primei în termen de până la 31 martie inclusiv.</p>
--	-------------------------------	---	--